

■ Jsem učitel a fotograf. Letos jsem se rozhodl, že nebudu fotit pouze architekturu, ale začnu fotit i něco jiného. O Velikonocích jsem se vypravil autobusem fotit židovský hřbitov do Neveklova, ale nejenže jsem nestihl focení samotné, navíc mi ujel poslední spoj a nezbylo než stopovat. Řekl jsem si dost a rozhodl se koupit si skútr.

Text a foto: Miroslav Waidinger

Evropou na šicím stroji

Chtěl jsem něco českého a našel jsem na internetu, že existuje česká firma Kentoya, vypravil jsem se do prodejny, kde mi prodáváč oznámil, že sám by si to nekoupil. Byl jsem ale rozhodnutý, peníze jsem měl s sebou a jednu motorku jsem si vybral, zaplatil a odvezl. Několik desítek let jsem na něm se dvěma koly nejezdil, takže jsem si na motorku zase chvíli zvykal a líbilo se mi, jak to jede pomalíčkem, že se cestou dá rozhlížet. V té době už jsem pomalu plánoval prázdniny a tu se v Kentoyi vyměnilo osazenstvo a do prodejny se dostal fanda na všechno, co má kola a motor, pan Janák a ten mě začal masírovat. Že kdyby se to upravilo, tak by jela Kentoya lépe, že by mě uvezla snáz do kopců, protože s mojí váhou jela taky dvacet. Slovo dalo slovo, nechal jsem si motor vyla-

dit a skútr se výrazně změnil. Uvažoval jsem o tom, že pojedou na Slovensko, ptal jsem se pana Janáka, jestli má tam ta motorka, co vypadá, že má motorek z mixéru, doveze, a ten mi řekl, že mě Kentoya doveze, kam budu chtít. Začal jsem uvažovat: na Slovensku jsem byl, v Polsku jsem byl, ale v Litvě, Lotyšsku, Estonsku nebo Finsku jsem ještě nebyl. Řekl jsem si tedy, že cílem bude nějaké jezero, ale protože Finsko je země tisíců jezer, bylo těžké vybrat, ke kterému. Cíl ale výprava mít musela, nakonec jsem vybral polární kruh, který je podle mapy severně od městečka Rovaniemi. O cíli cesty bylo rozhodnuto.

Cesta začíná

Jako čas odjezdu jsem si stanovil po vzoru astrologů Karla IV. 17.07.07

jsem postupoval na Slovensko, abych měl slovenskou vlaječku, tu jsem si dal na hrazdu, kam jsem si věšel vlaječky všech zemí, které jsem dobyl. V Terchově jsem vyfotil Kentoyu u Jánošíkova pomníku a odtud jsem pokračoval nahoru do Polska přes Lublin na Bělověž, kde je Bělověžský národní park. Potom na Kaunas, kde jsem začal fotit botanické zahrady. Denně jsem ujel něco přes tři sta kilometrů, ráno jsem vstal třeba v pět našeho času, za hodinu jsem zabalil, umyl se, nasnídal a byl jsem připravený na cestu, v šest jsem vyrazil a kolem osmé jsem většinou zaparkoval, zapsal pár řádek do deníku a šel spát. Z Kaunasu jsem jel napříč Litvou na Šiauliai, kde je Hora křížů, křesťanské poutní místo i symbol odporu Litevců vůči okupačnímu sovětskému režimu. Zajel jsem i ke geografickému středě Litvy a pokračoval nahoru na Rigu do Lotyšska. V Rize jsem fotil další botanickou zahradu a hned ujížděl po Via Baltica směrem na Tallinn.

Scéna z románu

Když jsem přijel do Estonska, dohnala mě bouřka a ubytoval jsem se u jednoho pána, který vypadal přesně jako Ernest Hemingway. Když jsem se ráno probudil, lilo, vzal jsem si na sebe pogumovaný pracovní oděv Brudra a první, co jsem udělal, že jsem si v rozkroku při nasedání roztrhl kalhoty. Bunda vydržela celou cestu a do Tallinnu jsem jel celou dobu v dešti, který se v Tallinnu změnil na kroupy. Byl jsem tak promočený, že jsem kožené rukavice ždímal. Helmu jsem měl jen kokosku, protože na svoji hlavu jsem nesehnal správnou velikost se štítkem. Ale v dešti jsou kapky do očí jak bodliny, až jsem přišel na to, že když nasadím kapucu pracovního oděvu, zachytí její štítek většinu kapek. Přijel jsem do přístavu k trajektu a hned jsem začal shánět odjezd, abych se dostal pryč. Večer jsem přijel do Helsinek a hned za město do lesa, abych se někde vyspal. To už nepršelo a vlastně až nahoru do Rovaniemi bylo sucho. Jel jsem se podívat na jednu z nejsevernějších botanických zahrad v Oulu, která je asi dvě stě kilometrů pod polárním kruhem, a další den do Rovaniemi. Tam jsem přijel někdy před půlnocí a při-

padal jsem si jako v nějakém Páralově románu. Zatímco nikde jinde ve Finsku nebyli opilí lidé, protože je tam prohibice, tak v Rovaniemi byli opilí úplně všichni. Měl jsem dojem, jako bych na ně koukal odněkud zvenku, byl to neskutečný pocit bizarní veselice, jako kdyby si mezi sebou měnili obličej. Bylo 23:45, na obloze svítilo sluníčko, na ulici si hrály děti, to samé i o půl třetí ráno a pořád tam chodilo stejné množství lidí. Bylo to jak na Václaváku, na jednu stranu tam byl obrovský boom turistů, ale na druhou stranu Rovaniemi fungovalo jako normální malé město, to znamená, že v šest se zavřely všechny obchody i turistické informace a nebylo otevřeno, přestože tam celou noc proudily davy lidí. Ale byl jsem konečně po jedenácti dnech v cíli své cesty. Jenže teď mi to došlo. Nejsm v cíli. Jsem v půlce.

Hádanka a Vitava

Ve Finsku jsem přespával vždycky někde v lese a za polárním kruhem jsem se moc nezdržel, protože kolem silnice jsou skoro všude rašeliníště a já se bál, abych se ráno neprobudil o metr níž. Další den jsem pokračoval dolů na jih, ve Finsku se člověk cítí neuvěřitelně bezpečně a je tam vynikající značení, takže se nedá zabloudit. Celou cestu jsem jel podle turistické GPS a podle mapy.

Zpátky jsem se snažil jet jinudy, stejnou cestou jsem jel jen z Rovaniemi do Helsinek, jinudy se ani moc jet nedá, všechno ostatní by bylo výrazně delší a to s malou motorkou nejde. Cesta ubíhala rychle i díky tomu, že jsem na jednom parkovišti potkal Bulhary, kteří mi už po dvaceti vteřinách začali nabízet zlato, tak jsem bleskově vyrazil, zvlášť když jsem ještě zaslechl, jak vykřikují, jak je to hezká motorka. Další dvě stě kilometrů jsem se ještě ohlížel, jestli za mnou nejedou. Krátce nato začalo asi šest set kilometrů před Helsinkami pršet, a to jsem netušil, že mě čekají tři dny skoro nepřetržitého deště. K Helsinkám se pojí i jedna zajímavá příhoda, v městě jsem náhodou zastavil před pivnicí, která nesla název Hádanka a za výlohou měla české nápisy. Fotografoval jsem jako o život, poznamenal jsem si souřadnice do GPS, protože něco takového už víckrát neuvidím, a zhruba

po čtyřech stech metrech jsem u hlavního nádraží narazil na kavárnu Vitava. Pro jistotu jsem se koukl do mapy, jestli jsem ještě ve Finsku. Pršelo ještě v Tallinnu, kde jsem potřeboval vyfotit botanickou zahradu, kterou jsem předtím odkládal na lepší počasí. Tady jsem našel pod tallinnskou televizní věží prodejnu motorek, protože jsem potřeboval kvůli servisnímu intervalu vyměnit olej. Pán, co stál za pultem, mě bez váhání oslovil „Ahoj chlape, jak se máš?“ Ptal jsem se, jestli mluví česky, a on že ne, ale že to je to jediný, co si pamatuje, a jinak umí už jen „tačenku s cibulí a otcem“. Byli to lidé, kteří jezdí do Česka na závody veteránů, a v garáži mi ukazoval svoje čezety a stadiony. Pomohl mi vyměnit olej a druhý den jsem jel po severním pobřeží Estonska do Narvy – jak jinak než v dešti – protože jsem chtěl vidět ruskou hranici. A právě před Narvou přestalo pršet. Ještě v Tallinnu jsem se dozvěděl, že nemá cenu spát ve volné přírodě, protože přijedou Rusové, všechno mi vezmou a zabijou mě (oni těbja ubjut), tak jsem šel spát do kempu.

Radiátor záchranou

Měl jsem všechno promočené, ale paní v kempu měla automatickou pračku, tak jsem si oblečení vymáchal, vyždímal a usušil na olejovém radiátoru a ráno vyrážel v suchu a v pohodě. V Narvě jsem se jel podívat na pevnost, protože město je řekou rozděleno na Ivangorod a Narvu, celé město kdysi patřilo Estonsku, ale protože jsou poblíž Rusové, tak už je část jejich. Vyfotil jsem si tam pomník Lenina a ještě jeden s pěticípou hvězdou, protože se tam dodnes nic nezměnilo. Z Narvy jsem jel k Čudskému jezeru, které jsem chtěl určitě vidět, protože je to čtvrté největší jezero v Evropě. Dál jsem jel do univerzitního městečka Tartu, kde je moc krásná botanická zahrada a kde jsem strávil velice příjemné odpoledne s ředitelem, který je nadšenec, s jakým byla radost si popovídat. Z Tartu přes Rezekne a Daugavpils na Vilnius. V Lotyšsku a v Litvě mají zásadní problémy se značením objízdek, jejichž značení končí uprostřed města, a ani místní mnohdy netuší, jak se dostat dál. Kolem Jelgavy, Daugavpilsu i Vilniusu jsem díky nim najel navíc asi sto padesát kilometrů. V Daugavpils navíc místní silničáři ještě ke všemu jako by netušili, že kousek odtud je nějaká Litva. Ve Vilniusu jsem přijel do botanické zahrady, která měla otvírací dobu do pěti. Vrátný mi nabízel, ať si ji projedu na motorce, abych to měl rychleji. Byl tam současně se mnou ještě jeden finský botanik, ten od nich chtěl vidět nějakou kytku, ale v zahradě nevěděli, kde ji mají, neměli se s ním domluvit a ještě ho vyházovali, že se bude zavírat. Přitom tam ten den měli až do devíti do večera nějakou svatbu, kvůli které měli otevřeno. On se rozčíloval, že to nezažil, ale já jsem v socialismu žil, takže mi to nepřišlo. Konečně jsem se dostal do Polska, tam jsem hnal skútr na Varšavu a přes Lublin dolů na Krakov, pak už i troubili, a když jsem někde zastavil, tak se rychle sešlo poměrně dost lidí, zvlášť když jsem zastavil tam, kde byli motorkáři. S nimi bylo vždycky hezký setkání, protože dokázali ocenit, na čem jedu a jak daleko. ■

se musel zajet pochubit do Kentoyi, kde zrovna byl u pana Janáka, takřka duchovního otce mé cesty, marketingový ředitel pan Rohan. Po nezbytných gratulacích a fotografování rychle do mékké domácí postele.

Kentoya vydržela

Cesta mi zabrala 23 dnů a najel jsem při ní 7 500 kilometrů, možná něco navíc, ale nevím to přesně, protože mi po cestě prasklo lanko tachometru, a než jsem si koupil nové, tak to podle GPS mohlo být kolem 200 kilometrů.

Jediná oprava, která mě po cestě potkala, byla výměna lanka náhonu tachometru a po šesti tisících začal odcházet řemen variátoru, což se projevilo přesně u geologického středů Evropy, dvacet šest kilometrů severně od Vilniusu. Spotřeba při cestě vyšla přesně na 2,5 litru na 100 kilometrů, tedy kolem 75 haléřů na kilometr. Cestou tam jsem se snažil spát v kempch, protože jsem se přeci jen bál. Až jsem se dostal do Finska, tam to bylo až neuvěřitelné. Ráno jsem zastavil u obchodního domu nebo pumpy, šel jsem si dát kafe, sprchu, za tři čtvrté hodiny jsem se vrátil ke skútru, na kterém ležel fotobatoh, na něm volně GPS a okolo stáli čtyři lidé, kteří se mě chtěli zeptat, odkud a kam jedu. Zkrátka nikdo na nic nesáhl, přestože i klíčky byly v zapalování, teď už se jen bojím, že je nechám jedinou v zapalování i tady a motorku už nikdy nevidím. Když jsem odjížděl z Prahy a řidiči viděli českou vlaječku, tak na mě dělali různé gesta, jak to Pražáci umějí. Praha je ostatně jediné město na celé dlouhé cestě, kde „řidiči“ používají auta vesměs jako zbraň. Všude jinde je kulturní úroveň řidičů na nesrovnatelně vyšší úrovni. Na Moravě už gesta nikdo nedělal, na Slovensku na mě začínaly mávat děti, v Polsku i dospělí, pak už i troubili, a když jsem někde zastavil, tak se rychle sešlo poměrně dost lidí, zvlášť když jsem zastavil tam, kde byli motorkáři. S nimi bylo vždycky hezký setkání, protože dokázali ocenit, na čem jedu a jak daleko. ■

